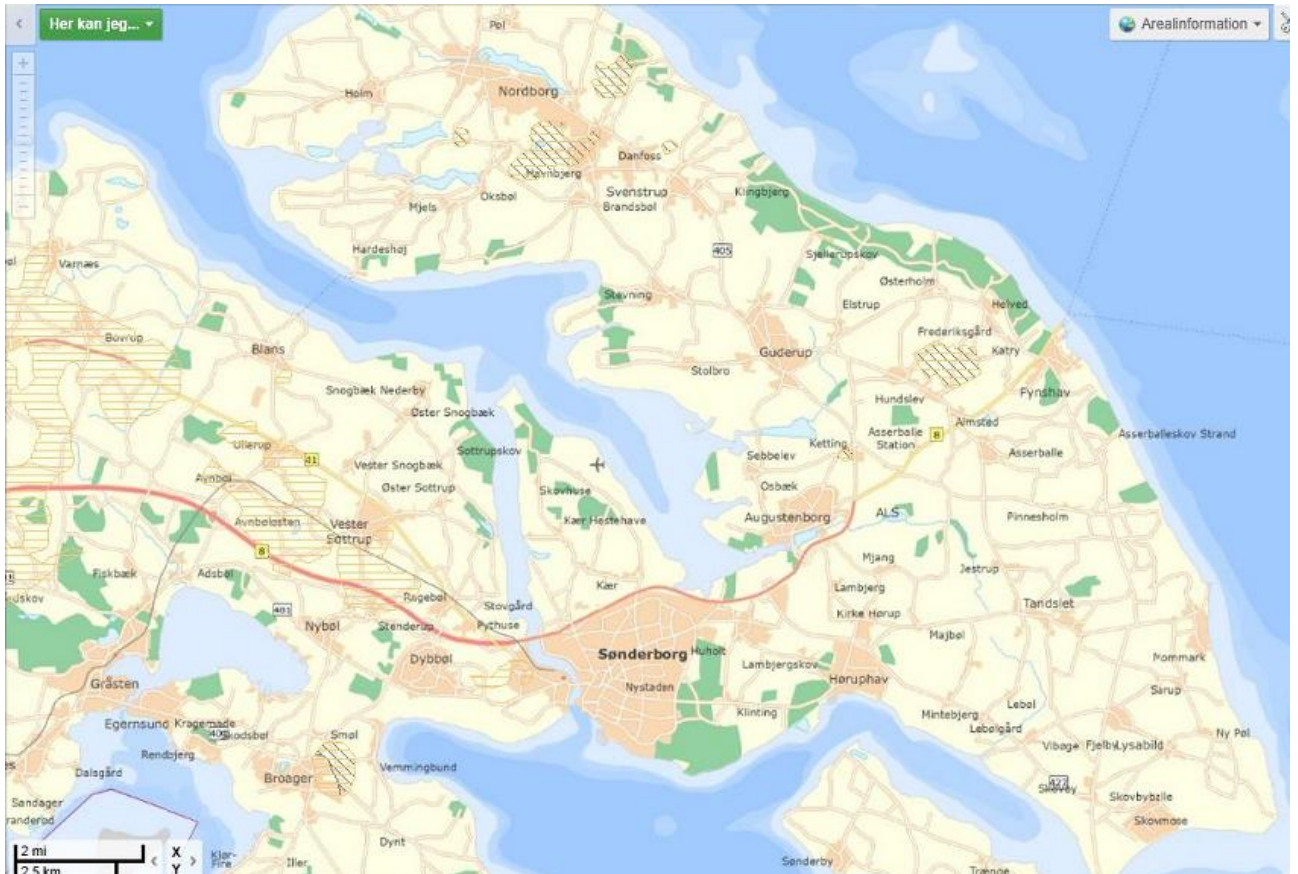


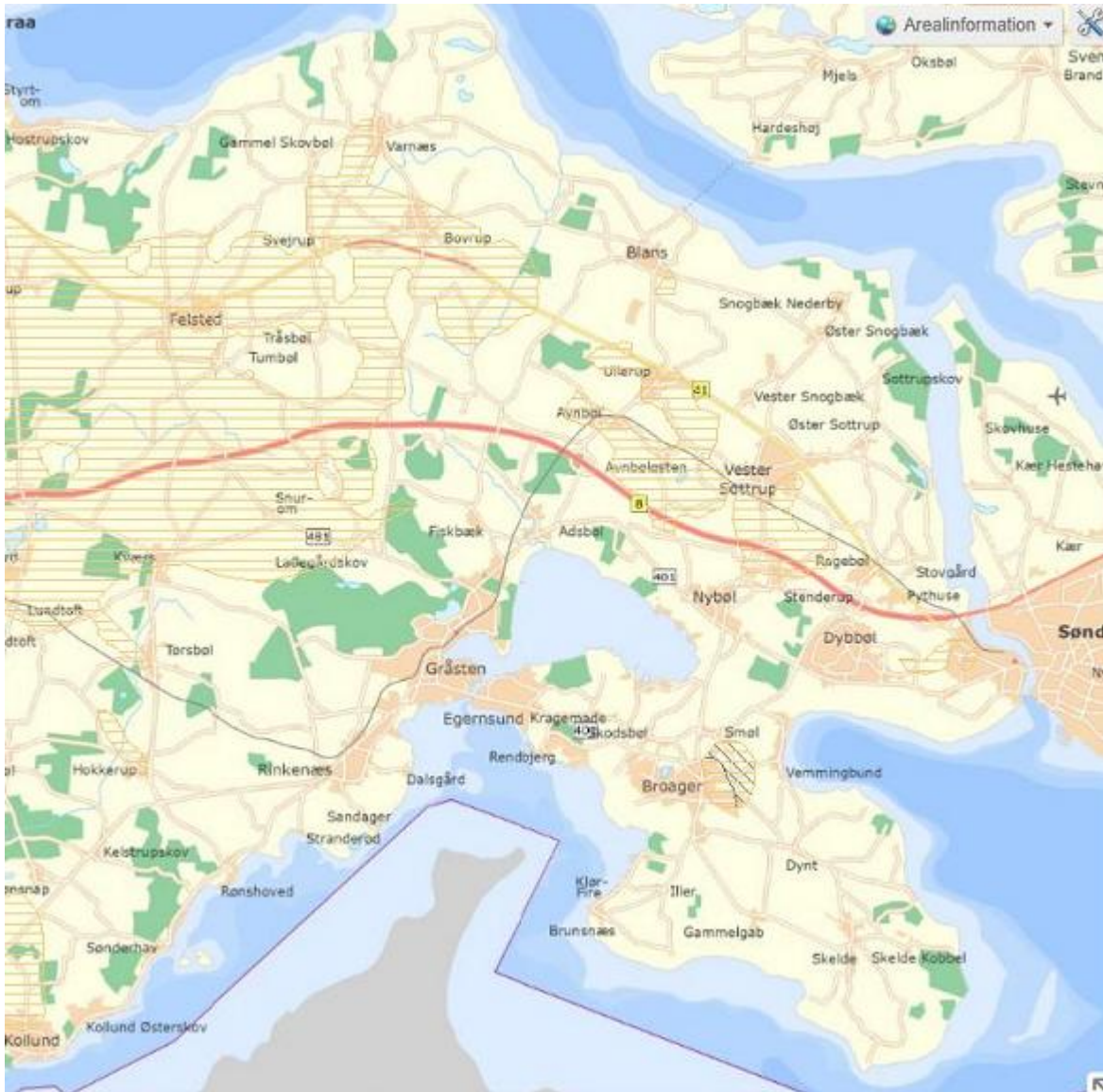
# Er der et alternativ til at pålægge kommunes landmænd store indskrænkninger i anvendelsesmulighederne af deres jord og samtidig sikre beskyttelse af grundvandsressurserne?

Pa Danmarks Miljø portal kan man få et indblik i hvilke områder der vil blive udpeget som nitratfølsomme områder i de kommende indsatsplane udarbejdet af Sønderborg kommune. Jeg har et par eksempler her.



**Figur 1**  
De skraverede områder udgør de nitratfølsomme områder

## Er der et alternativ til at pålægge kommunes landmænd store indskrænkninger i anvendelsesmulighederne af deres jord og samtidig sikre beskyttelse af grundvandsressurserne?



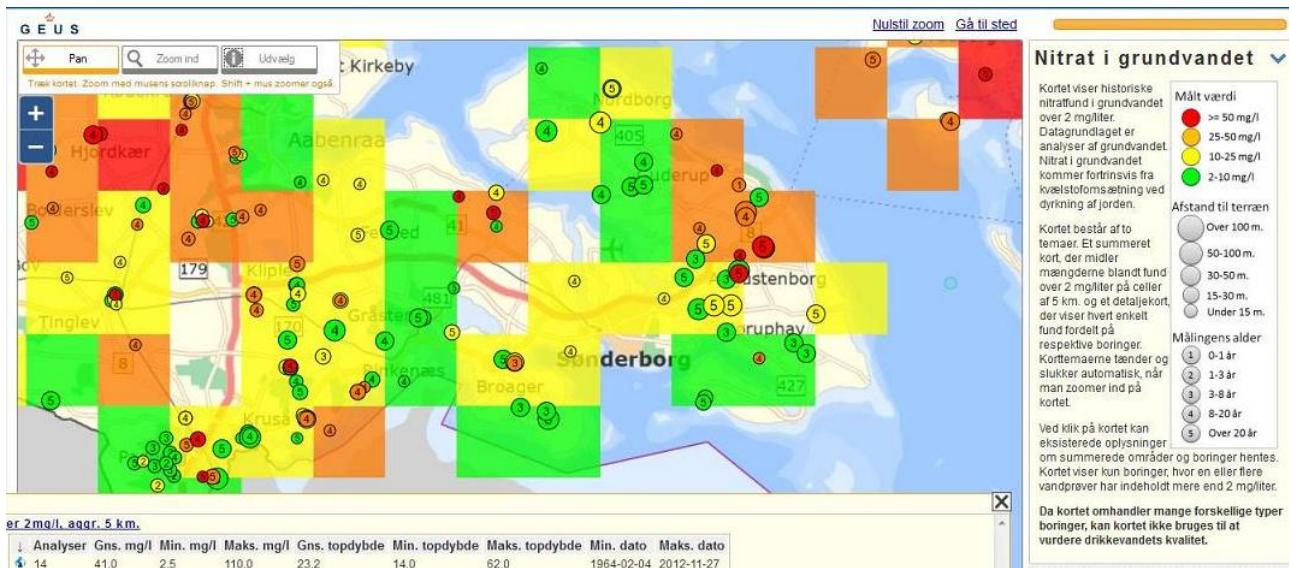
**Figur 2**  
De skraverede angiver nitratfølsomme områder.

Specialet vest for Allsund er der udpeget store indsatsområder for nitrat. Områderne er primært udpeget på basis af de vandprøver, der er udtaget igennem tiden borerer til vandforsyning.

Metoden er for så vidt meget god, hvis man har styr på prøvernes kvalitet (flere målinger der viser det samme resultat) og at man sikker på at grundvandet ikke er opblandet med overfladevand på grund af utætheder i borerne.

I database GEUS.dk kan man få en oversigt over de borerer, hvor der er fundet nitrat i vandet på over 2 mg/l vand.

# Er der et alternativ til at pålægge kommunes landmænd store indskrænkninger i anvendelsesmulighederne af deres jord og samtidig sikre beskyttelse af grundvandsressurserne?



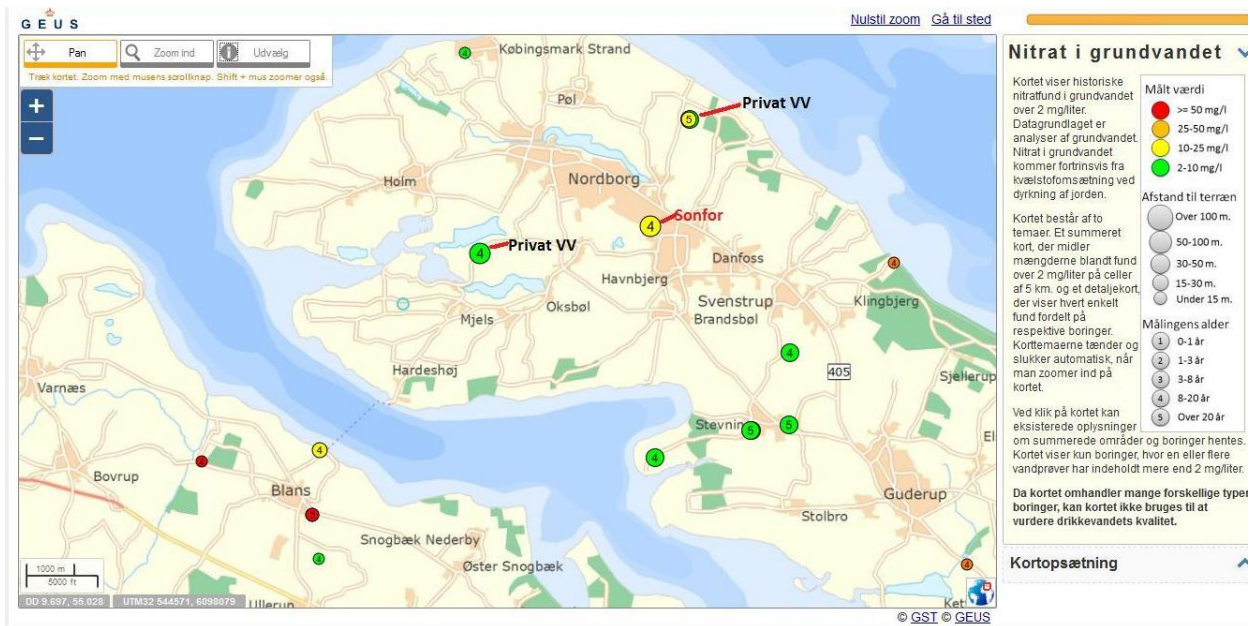
Figur 3  
Boringer hvori der er fundet nitrat på over 2 mg/l

Umiddelbart ser det ud af mange. Bemærk at tallet i cirkelen angiver, hvornår den sidste er sket en overskridelse af de 2 mg/l. Se forklaring ude til højre i billedfeltet.

De rødt farvede borer skal der reageres på, idet de ligger over 50 mg/l grænsen. Men bemærk også at alle målingerne er af ældre dato. Så man må formode, at der er taget hånd om problemet. Derudover skal der, ifølge Indsatsplanernes forudsætninger, reageres på er de målinger, der ligger over 5 mg/l med stigende tendens. Men af figur 3 fremgår, at alle de kritiske registreringer er mere end 5 år gamle. Såfremt der bliver taget prøver hvert 5 år, må man formode at de efterfølgende prøver har ligget under de 2 mg/l.

Ser man nærmere på Nordals (Fig. 4) kan man se, et par af de kritiske borer ejes af enkeltindvinderne. Tre borer har tilhørt det nu nedlagte Stevning vandværk. Tilbage er der de kritiske borer, som Sonfor ejer. Tilsyneladende har man målt en forurening på nær 25 mg/l for 14 år siden! Se fig. 5.

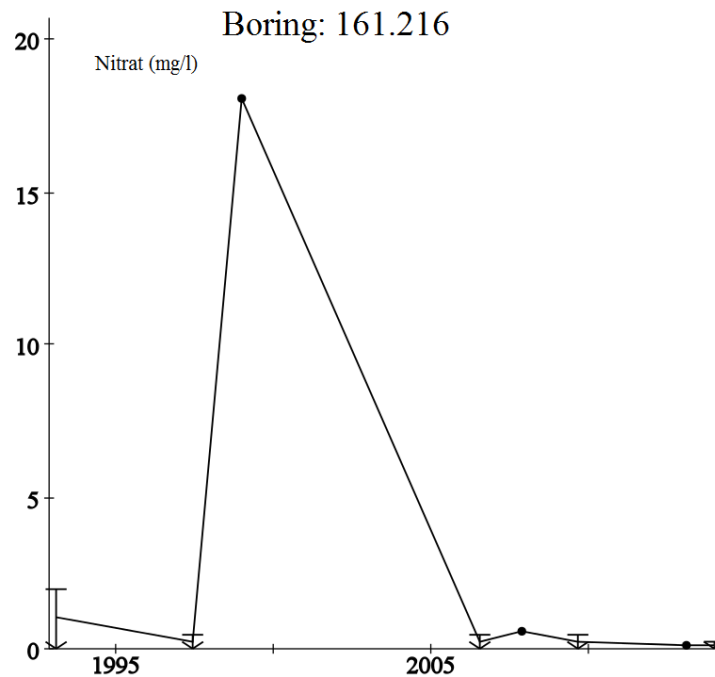
# Er der et alternativ til at pålægge kommunes landmænd store indskrænkninger i anvendelsesmulighederne af deres jord og samtidig sikre beskyttelse af grundvandsressurserne?



Figur 4  
Nitrat i Grundvandet. Klide GEUS.DK

# Er der et alternativ til at pålægge kommunes landmænd store indskrænkninger i anvendelsesmulighederne af deres jord og samtidig sikre beskyttelse af grundvandsressurserne?

---



Figur 5  
Den viste måleserie er fra Sonfors boring i Havnbjerg

En kort gennemgang af målingerne i kommunen viser:

Asserballe VV. De nyeste målinger er under 2 mg/l grænsen.

Kirke Hørup. De nyeste målinger er under 2 mg/l grænsen.

Majbøl. De nyeste målinger er under 2 mg/l grænsen.

Lille Momark (Privat Vandværk) 15 mg/l

Broager VV. De nyeste målinger er under 2 mg/l grænsen.

Dynd-Gammelgab VV. De nyeste målinger er under 2 mg/l grænsen.

Skelde VV. En boring er under 2 mg/l grænsen og en på 3 mg/l stigende tendens.

Egernsund ingen pålidelig måling.

Gråsten. 6 mg/l.

Adsbøl VV 5 mg/l. Sidste måling 1974?

Blans Vandværk 60 mg/l og stigende.

Tårsbøl VV, 4 mg/l og stigende. Sidste måling 1949

Blans Skov, 70 mg/l og stigende. 8 m dyb brønd

Tørsbøl. 4 mg/l

## Er der et alternativ til at pålægge kommunes landmænd store indskrænkninger i anvendelsesmulighederne af deres jord og samtidig sikre beskyttelse af grundvandsressurserne?

---

Absolut ikke resultat der indikerer store problemer med nitratforurening. Typisk er der kun en enkelt overskridelse i en lang række af målinger

Var det ikke en mere fornuftigt at anvende nogle økonomiske midler til at få renoveret de vigtige boringer og få sløjft nogle af de private boringer, og lagt dem ind under et alment vandværk?

Var det ikke en bedre løsning at bruge en kommunal afgift på drikkevand til at få lukket eller renoveret nogle af de boringer, der ligger over grænserne 50mg/l eller 5 mg/l med stigende tildens. En løsning man anvender i Vordingborg kommune. Derved kan man bibeholde beskæftigelsen i landbruget, samtidig med at man skåner grundvandet mod nitratforurening.

Det er en tung beslutning kommunalbestyrelsen står med, det er i sidste ende kommunalbestyrelsen der står med ansvaret, selv om nogle vil skubbe ansvaret over på embedsmændene i København. Det er i sidste ende kommunalbestyrelsen der skal godkende Indsatsplanerne.

Udarbejdet af:

Arne Ljungmann Pedersen

Havnbjerg Vandforsyningsselskab.